

گزارش معمول صرف نظر کنم و ضمن اشاره به دو نکته دانشگاهی، به دو موضوع غیردانشگاهی بپردازم.

۴ سال تحصیلی جدید

هر ساله حدود ۲ هزار دانشجوی جدید وارد دانشگاه می‌شوند. از این تعداد بیش از ۶۰۰ نفر از مسیر آزمون سراسری دانشگاه‌ها پذیرفته می‌شوند. حضور این عزیزان جدیدالورود که در بیان غربی از لغت تازه‌کار (Fresh man) برای آن‌ها استفاده می‌شود شور تازه‌ای در محیط دانشکده‌ها ایجاد می‌کند. البته ما در ستاد دانشگاه از لذت صحبت با این جوانان بانگیزه و کوشا محروم هستیم و به‌جز بعضی مراجعات اداری با ما تماس دیگری ندارند؛ به‌خصوص در ایام آغاز سال تحصیلی که موجی از درخواست‌های مهمانی و انتقالی به دانشگاه ما وجود دارد و به‌سلامت گذشتن از آن کاری است بسیار دشوار!

ورود تمام دانشجویان جدیدالورود را به دانشگاه علوم پزشکی تهران خوشامد می‌گویم و با اطمینان به ایشان می‌گویم که انتخاب درستی کرده‌اید. بدون کوچک‌ترین تردیدی تمام همت و توان خود را برای بهره‌مندی از آنچه در این دانشگاه به

شما عرضه می‌شود به‌کار گیرید و در برخورد با مشکلات و کاستی‌های داخل و خارج دانشگاه نیز ضمن توکل به خداوند بزرگ از استادان دلسوز و مسئولان خدمتگزار کمک بگیرید. یادتان باشد که نظم و اتلاف نکردن وقت دو کلید موفقیت در دوران دانشجویی است. برایتان خیر و سعادت در دنیا و آخرت آرزو می‌کنم.

در همین ایام گام چهارم تحول سلامت که مربوط به حوزه آموزش است اعلام و ۱۱ برنامه برای اجرا به دانشگاه‌ها ابلاغ شد. امیدوارم این بسته‌ها در کنار اقدامات کلیدی دیگری که

گزارش مهر ۹۴ رییس دانشگاه به دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت‌علمی

نظم و اتلاف وقت نکردن دو کلید موفقیت در دوران دانشجویی است

رییس دانشگاه همچون ماه‌های گذشته، در پایان ماه مهر ۹۴ در گزارشی مکتوب با دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت‌علمی سخن گفت.

متن کامل گزارش ماهیانه رییس دانشگاه به شرح زیر است:

۴ همکاران محترم و دانشجویان عزیز سلام

مهرماه ۹۴ در حالی پایان یافت که آغاز غم‌انگیزی داشت، اگرچه اصولاً ماه مهر به دلیل ورود دانشجویان جدید باعث نشاطی دوباره در فضای دانشگاه است. فضای این ماه باعث شد من از

آکادمیک جهانی (<https://www.timeshighereducation.com/news/ranking-methodology>). این نحوه امتیازبندی نشان‌دهنده لزوم تغییر نگاه ما به پژوهش است. به نظر می‌رسد باید به سرعت جهت تحقیقات را از پژوهش‌های کمی به پژوهش‌های منجر به حل مسئله و موردنیاز جامعه علمی داخلی و جهانی اصلاح کنیم تا علاوه بر استفاده بهینه از منابع محدود پژوهشی که به شدت دچار کمبود است، بتوانیم در عرصه جهانی حضور مؤثرتری داشته باشیم و این همان چیزی است که در برنامه ۴ ساله دانشگاه دیده شده است. حوزه معاونت پژوهشی باید هماهنگ با اهداف برنامه در این مسیر اقدام کند و امیدوارم نتایج این اقدامات در سال‌های آینده نمودار شود.

✍️ قربانیان عید در موسم حج

در روز عید قربان سال ۱۴۳۶ هجری قمری و زمانی که حجاج تمام کشورها می‌رفتند تا با رمی جمرات و قربانی کردن از احرام خارج شوند و شادمان از ادای یک واجب شرعی آماده بازگشت از سرزمین وحی شوند، حادثه‌ای در صحرائی منا رخ داد که ابتدا با بهت، سپس با خشم و در نهایت با اندوه عموم هم‌وطنان ما همراه بود. گزارش‌های اولیه حاکی از کشته شدن صدها نفر بود که بعد از دو سه روز به چند هزار نفر رسید. من در زمان شنیدن این خبر در سفر بودم و تا قبل از دریافت تصاویری که همکاران از طریق تلگرام فرستادند متوجه وخامت اوضاع نشدم. درک این که چطور ممکن است چند هزار انسان در چند ساعت کشته شوند واقعاً مشکل بود. اگرچه هنوز هم تمام ابعاد این موضوع روشن نیست، اما آنچه مسلم شد این است که ازدحام انسانی بیش‌ازحد در هوای گرم و بدون آب باعث شد که افراد دچار کمبود اکسیژن و خفگی شوند. برخی افراد که در آن هنگامه حاضر بودند و تقدیر الهی ادامه حیاتشان را رقم زد از جان دادن بعضی افراد در وضع ایستاده خبر آوردند. یکی از ایشان می‌گفت حدود ۳۰ دقیقه در تراکم جمعیت امکان هیچ حرکتی نبود حتی تنفس عمیق و بعد موجی از انسان‌های جاندار و بی‌جان که روی هم ریختند و برخی از آنان که تا آن زمان زنده بودند در زیر این موج جان باختند. پس‌از آن نیز برای حدود ۳ ساعت کمک جدی به این تعداد زائر بی‌نفس نمی‌شود و باز هم شماره کشته‌شدگان افزایش می‌یابد و بنابر اقوال ذکرشده

برای اصلاح نظام آموزش پزشکی ضروری است (اصلاح روش پذیرش دانشجو و دستیار، اصلاح آزمون‌های ملی مانند دانشنامه تخصصی، کاهش طول دوره آموزش در گروه پزشکی و تعیین نیروی کار واقعی در رشته‌های مختلف برای سال‌های بعد). به یک نتیجه واقعی و ملموس منجر شود؛ همان‌طور که در درمان و بهداشت نتایج قابل توجهی رخ داده است. البته شکی نیست که نمی‌توان همه مشکلات آموزش، بهداشت و درمان را یک‌باره حل کرد اما شروع حرکت در این مسیر و شناسایی نقاط کلیدی نیازمند تغییر و اقدام برای اصلاح آن‌ها ضروری است.

✍️ ادامه موفقیت‌های بین‌المللی و داخلی

در مهرماه نتایج دو رتبه‌بندی بین‌المللی تایمز و تایوان در سال ۲۰۱۵ میلادی اعلام شد. دانشگاه اولین بار در رتبه‌بندی تایمز که از معتبرترین سامانه‌های بین‌المللی است؛ در گروه ۵۰۰-۶۰۰ از ۸۰۰ دانشگاه برتر دنیا قرار گرفت. در نظام رتبه‌بندی دانشگاه ملی تایوان نیز دانشگاه در گروه فارماکولوژی و توکسیکولوژی رتبه ۱۰۹ و در طب بالینی رتبه ۲۹۴ را کسب کرد. ممکن است در نظر اول این رتبه‌ها خیلی درخشان نباشد اما وقتی نگاه کنیم که تنها دانشگاه علوم پزشکی کشور که در این رتبه‌بندی حضور دارد دانشگاه ماست و با وجود محدود بودن به علوم پزشکی از برخی دانشگاه‌های جامع کشور مکان برتری دارد، درخواهیم یافت که این یک گام ارزشمند است. به هر حال ما باید همان‌طور که قبلاً هم اشاره کردم، شاخص‌های بین‌المللی را دنبال کنیم و برای ارتقای جایگاه دانشگاه در این جهت برنامه‌ریزی کنیم. معیارهای اصلی در نظام رتبه‌بندی تایمز عبارت‌اند از آموزش، پژوهش (شامل شهرت دانشگاه در این مقوله، تعداد مقالات و میزان بودجه)، میزان نمایه شدن، حضور بین‌المللی و درآمد دانشگاه از صنعت. نکته جالب این‌که در این نظام تعداد مقالات و بودجه پژوهش تعدیل شده بر حسب محققان هر یک ۶ درصد و میزان ارجاعات ۳۰ درصد از امتیاز را به خود اختصاص می‌دهند. سهم آموزش نیز در این نظام ۳۰ درصد است که البته به صورت نسبی محاسبه می‌شود.

نکته جالب این‌که ۱۸ درصد از امتیاز پژوهش و ۱۵ درصد از امتیاز آموزش بر اساس شناخت افراد آکادمیک دنیا از دانشگاه‌ها تعیین می‌شود و این یعنی میزان شناخته شدن دانشگاه در جامعه

به ۷ هزار نفر می‌رسد، هفت هزار نفر! بدتر از این همه، رفتار دولت سعودی بعد از این فاجعه انسانی است. بی‌توجهی مسئولان سعودی به ابعاد وسیع این حادثه، اعلام نکردن آمار درست جان‌باختگان، همکاری نکردن برای تعیین تکلیف افراد مفقود، دفن بدون احراز هویت برخی اجساد و بعضی رفتارهای دیگر حاکی از بی‌توجهی به ارزش جان انسان‌هایی است که قرار بود در سرزمین امن الهی به ادای فریض بپردازند. گفته شده بسته شدن یک مسیر خروجی توسط نیروهای کم‌تجربه پلیس عربستان بدون بستن مسیرهای ورودی و اطلاع‌رسانی مناسب باعث تراکم بیش از حد جمعیت و این حادثه غم‌انگیز بوده است. پذیرش این فرض هم کمی مشکل است، چون بدون شک مأموران کنترل جمعیت با امکانات تصویری فراوانی که در اختیار دارند می‌توانسته‌اند وضع را درک کنند و اقدام مقتضی انجام دهند. البته نقش مدیریت کاروان‌ها و خود حجاج نیز در این موضوع نباید نادیده گرفته شود. بدیهی است که در اجتماع چند میلیون نفری همیشه باید برای حوادث غیرمترقبه آماده بود و آموزش‌های لازم برای مواقع بحران را به حاضران داد و برای این مواقع پروتکل‌های مناسب طراحی کرد. این حادثه علاوه بر نشان دادن ناکارآمدی دولت سعودی برای اداره این اجتماع عظیم انسانی موضوع دیگری را هم روشن می‌کند و آن این‌که خداوند تدبیر امور را از مجاری منطقی می‌خواهد؛ حتی در اجتماعی مانند حج که برای تعظیم شعائر اوست. دنیای ما دنیای علل و اسباب است و قرار نیست که هر کس به نیت خیر اقدامی انجام داد دچار هیچ عارضه‌ای نشود. ما موظف هستیم برای حفظ جان و سلامت خود بر اساس آنچه عقل بشر به آن دست یافته است حرکت کنیم و واگذار کردن امور به قضا و قدر بدون تدبیر صحیح آن، نه سیره پیامبر اکرم و ائمه هدی علیهم السلام بوده است و نه توصیه بزرگان دین. به نظر می‌رسد مرز بین تکلیف ما و رضا به قضا و قدر گاهی برای برخی روشن نیست و بی‌مبالاتی خود را با این وسیله توجیه می‌کنند. همان‌گونه که اگر کسی دچار بیماری شود مسئول پیگیری درمان صحیح است و البته در صورت موفق نبودن درمان باید راضی به خواست الهی باشد، برای اموری که جنبه معنوی و عبادی دارند هم داستان به همین گونه است. سفر آقای دکتر هاشمی وزیر محترم بهداشت هم اقدامی بسیار مهم در پیگیری این حادثه و عواقب آن بود که نتایج

ارزشمندی هم به دنبال داشت. آمادگی ایشان برای حضور در اوضاع نامناسب مسبوق به سابقه است و به دوران انقلاب و جنگ تحمیلی برمی‌گردد. به‌هرحال این حادثه بسیار دردناک که برخی همکاران ما را نیز عزادار کرد نقطه سیاه دیگری بر دامن نه‌چندان سپید آل سعود است و حتماً مراجع عظام تقلید درباره نحوه ادای این فریضه با رعایت آنچه شرع مقدس خواسته است تعیین تکلیف خواهند فرمود. امیدوارم که حرمین شریفین هر چه زودتر در سایه حضور پر سرور مولای ما حضرت ولیعصر علیه‌السلام تحت زعامت کلیددار واقعی کعبه در آید. خدایا می‌شود که ما آن روز را درک کنیم؟

🔴 باز محرم رسید

ماه محرم فرارسید و آخرین روز مهرماه مصادف با شب تاسوعا است. تاریخ شیعه با بزرگداشت این ایام عجین است و البته توصیه‌های فراوان برای برپاداشتن عزاداری حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام نیز وارد شده است. من به دو نکته درباره این مراسم ارزشمند و روح‌بخش اشاره می‌کنم. در روزهای گذشته که به‌طور عبوری به تکایا و اماکنی که برای اقامه عزاداری برپا شده بود توجه می‌کردم، این احساس برابرم ایجاد شد که برای گروهی از ما مفهوم اصلی عزاداری تحت‌الشعاع شکل برگزاری آن قرار گرفته است. البته شکل عزاداری هم با آنچه در ذهن نسل من وجود دارد متفاوت شده و تمایل زیادی به ابزار برای این مراسم به چشم می‌خورد. بحث در مورد این شکل موضوع گسترده‌ای است که خارج از ظرفیت گفت‌وگوی ماهانه است اما تصور می‌کنم هر طرفی باید متناسب با مظلوف موردنظر طراحی شود. من ایامی را برای دارم که در حسینیه دیواره‌دیوار منزلمان در دهه ۶۰ برای کمک حاضر می‌شدم و چه صفایی در آن حسینیه قدیمی و عاری از هرگونه ابزارآلات جدید می‌شد احساس کرد. ۴ دسته عزاداری به‌طور سنتی به این حسینیه وارد می‌شدند و بلندگوی حسینیه با ورود هر یک از آن‌ها در اختیار مداح مربوط قرار می‌گرفت. دسته‌ها حداکثر یک بلندگوی دستی داشتند و عموم جمعیت مشغول عزاداری بودند نه حمل ابزار آلات، چنانچه اکنون رایج است. بعضی دسته‌ها هم از علامت استفاده می‌کردند که البته آن‌هم خالی از اشکال نبود. به

می‌رسد این‌گونه زیر سؤال بردن مراسمی که به شعائر مذهبی مربوط است با ظاهری زیبا درصدد آسیب رساندن به اعتقاداتی است که به‌نوعی ریشه فکری و معنوی جامعه ما است و باید بسیار با دقت با آن برخورد کرد. همان‌طور که در قسمت اول این بحث نوشتیم شکی نیست که آسیب‌هایی ممکن است در مسیر هر کاری وجود داشته باشد و نباید آن‌ها را ندیده گرفت اما تاختن به هر چیز که رنگ و بوی مذهبی دارد آن‌هم با توجیهات به‌ظاهر زیبا و به‌نوعی اومانستی را نمی‌توان اتفاقی دانست. ما معتقدیم که مسیر اهل‌بیت علیهم‌السلام کوتاه‌ترین و مطمئن‌ترین مسیر برای فلاح است و اگر آنچه را ایشان تعلیم فرموده‌اند به‌درستی انجام دهیم رستگار خواهیم شد. این کلام پیامبر بزرگوار اسلام خطاب به دختر گران‌قدرش حضرت فاطمه زهرا سلام‌الله‌علیها است که «ای فاطمه همه چشم‌ها در روز قیامت گریانند مگر چشمی که در عزای حسین اشک ریخته باشد که شاد و خوشحال است به نعمت‌های بهشتی».

(بحارالانوار- ج ۴۴- ص ۲۹۳)

باید مواظب بود که به‌صورت مختلف و با الفاظ فریبنده نقاط قوتی را که در دست داریم رها نکنیم و در عین حال مواظب آسیب‌های درونی هم باشیم. سخن من در این بحث بیشتر با دانشجویان عزیز است که بیشتر در معرض این اقوال قرار دارند.

سختن آخر

تا امروز که هشتم محرم است متأسفانه نتوانسته‌ام در مجالس عزاداری حتی در ستاد مرکزی دانشگاه شرکت کنم که این خود نوعی محرومیت است. اکنون در شب تاسوعای حسینی که به نام مبارک حضرت عباس مزین است از آن جوانمرد صحرای کربلا استمداد می‌کنم که در شناخت راه راست و ثبات قدم در آن ما را مدد کند.

السلام علیک یا ابا عبدالله و علی‌الارواح التي حلت بفنائک، علیکم منی جمیعاً سلام الله ابداً ما بقیت و بقی الیل و النهار و لا جعله الله آخر العهد منی لزیارتکم. السلام علی‌الحسین و علی‌علی‌ابن‌الحسین و علی‌اولاد‌الحسین و علی‌اصحاب‌الحسین.

دکتر علی جعفریان

عبارتی در این دسته‌ها حمل علامت بر سایر امور غلبه داشت و همه توجه گروه به این موضوع معطوف بود. امروز هم مشاهده می‌شود که طبل‌های بزرگ و کوچک و بعضی اسباب دیگر برای بعضی گروه‌های عزاداری موضوع اصلی هستند و توجه به موضوع اصلی عزاداری در درجه دوم قرار می‌گیرد. در بعضی نقاط هم اصوات الکترونیک پس‌زمینه عزاداری‌ها است که برای من به‌هیچ‌وجه قابل‌درک نیست. موارد متعددی را به‌خصوص در شمال شهر دیدم که نواری به‌عنوان عزاداری در حال پخش است که هیچ تناسبی ندارد. عزاداری حضرت ابا عبدالله علیه‌السلام باید باعث توجه ما به پیام آن بزرگ‌مرد تاریخ شود که فرمود: «رستگار نمی‌شود قومی که خشنودی مخلوق را به قیمت غضب خالق می‌خرد.» (بحارالانوار- ج ۴۴- ص ۳۸۳)

نگرانی این است که ما به‌اسم مراسم عزای سالار شهیدان در خلاف مسیری که به آن توصیه شده‌ایم حرکت کنیم و خود را با این توجیه که نسل جدید نیازهای جدید دارد راضی کرده باشیم. این موضوع هرچا که تکنولوژی وارد زندگی ما شده است به‌نوعی تظاهر دارد و ما باید بر آن غلبه کنیم. تکنولوژی فقط ابزار است و نباید جای محتوا و هدف را بگیرد و متأسفانه در امور بسیاری، حتی عزاداری محرم این اتفاق افتاده است. نکته دوم فضایی است که در شبکه‌های مجازی در اطراف آنچه مربوط به تعظیم شعائر اسلامی است به‌وفور پراکنده می‌شود و آن این‌که این هزینه‌ای که برای مراسم عزاداری صرف می‌شود اگر در جاهای دیگر صرف شود چه اتفاقاتی که نخواهد افتاد. من هم مثل همه شما از بسیاری معضلات اجتماعی باخبرم ولی این‌که افرادی هزاران هزینه باریط و بی‌ربط را طبیعی قلمداد کنند و هر نوع هزینه در این مقولات را اسراف و اتلاف اموال تلقی کنند اصلاً منطقی نیست. این مقایسه اصولاً مع‌الفارق و مغالطه‌ای بی‌وجه است. عموم افرادی که در این مراسم هزینه می‌کنند همان کسانی هستند که در امور خیر متعدد مشارکت دارند و به دلیل تعلق‌خاطری که به حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام دارند و نیز توصیه‌های اکیدی که برای برپاداشتن مراسم عزاداری عاشورا شده است، در این عرصه هم وارد می‌شوند. عجیب آنکه مقایسه بسیاری هزینه‌های دیگر از منابع دولتی و عمومی در اموری که مایل به نام بردن آن‌ها نیستیم جایی در این نوشته‌های فضای مجازی ندارد. به نظر

